

26.68x35.87	1/2	2	עמוד	מערב - גלובס על הבורק	17/06/2013	37448483-1
דורון טיקוצקי צרבוים משרד עורכי הדין - 224350						

חגיגת מקלטי המס נחשפת

מאות ישראלים ברשימת 100 אלף
חברות הרשומות במקלטי מס
/ אלה לויז'ניריב, עמ' 32

תחקיר בינלאומי: מאות ישראלים ברשימת 100 אלף חברות הרשומות במקלטי מס

"הפעילות של ישראלים במקלטי מס בעולם מסתכמת במיליארדי דולרים"

איגוד תחקירני העיתונות הבינלאומי פרסם רשימה הכוללת למעלה מ-100 אלף חברות "אוף־שור" מרחבי העולם הרשומות במדינות המשמשות כמקלטי מס • ברשימה מופיעות למעלה מ-130 חברות, שקשורות בדרכים שונות לישראל • מככבים ברשימה: גאידמק, משרד עוה"ד גרוס, מיליונר ההיי־טק גיא גמזו, אנשי העסקים אריה קוטלר, שמואל דורנשטיין ויקיר שעשוע, ואיש הביטוח יוסי חכמי ובנו / אלה לויז'ניריב

מצאו מקלט

(צילום: סיון פרג)

יוסי חכמי

(צילום: חיכאל קרמר)

יקיר שעשוע

(צילום: יוסי ויליגר)

ארקדי גאידמק

בעלי מניות מהארץ או שיש לה חברת אם בישראל או כתובת בישראל.

חברות רבות ברחבי העולם בוחרות להירשם במדינות שאינן מדינות המקור שלהם, כאשר במקרים רבים המניע הברור הוא חיסכון במס. הרשימה שפורסמה באתר של איגוד התחקירנים מתיימרת להציג את חברות ה"אוף־שור", שבוחרות בהישום במדינות בעלות הסדרי מס מטיבים או היעדר מס לחלוטין. באתר צוין, כי לפני כשנתיים הגיע לירידה קובץ מחשב שהכיל כ-2.5 מיליון מסמכים, שמכילים פרטים מהם ניתן היה ללמוד מי הם בעלי המניות, המנהלים והנציגים של החברות במקלטי המס.

ברשימה מופיע, למשל, שמו של אריה ברלב, הלא הוא ארקדי גאידמק, כבעלים של חברות זרות, בהן חברת WINSTONE FINANCE GROUP INC הרשומה באירלנד. ב־2009 דיווחה קבוצת הנדל"ן אוסיף, שהייתה בעבר בשליטתו של גאידמק, כי החברה התבקשה לקרע מזרח אירופה, רכשה קרקע מחברת ווינסטון בתמורה ל־30 מיליון דולר, במה שכונה "עסקת וונקובר".

משקיע ישראלי נוסף ששמו נמצא ברשימה הוא עו"ד יורם

ה משותף לארקדי גאידמק, משרד עורכי הדין המוכר, גרוס־

חודק־הלווי־גרינברג ושות', מיליונר ההיי־טק, גיא גמזו, אנשי העסקים אריה קוטלר, שמואל דורנשטיין ויקיר שעשוע, איש הביטוח, יוסי חכמי ובנו טל חכמי, משרד רו"ח יגאל אדמוני ועו"ד דוד קרצמר? - שמותיהם ושמות מאות ישראלים נוספים מוזכרים ברשימה של למעלה מ־100 אלף חברות הרשומות במדינות המשמשות כמקלטי מס, בהן איי קוק, איי הבתולה והונג קונג, שפורסמה בסוף השבוע האחרון. ברשימה מופיעות למעלה מ־130 חברות, הרשומות במקלטי מס שונים ברחבי העולם, ושקשורות בדרכים שונות לישראל - כאלה שבעלי מניותיהן ישראלים, אחרות - שעורכי הדין שלהן ישראלים ועוד.

את הרשימה פירסם איגוד תחקירני העיתונות הבינלאומי (ICIJ), והיא כוללת מאות אלפי חברות ה־offshore ("אוף־שור") מרחבי העולם, הרשומות לכאורה במדינות המשמשות כמקלטי מס. בחלק מהחברות נחשפים שמות בעלי המניות, דירקטורים ומנהלים. "הקשר הישראלי" בכל חברה שונה, ולעיתים מדובר בחברה בה מכהנים דירקטורים ישראלים,

יוסי חכמי ובנו, וגם לא מעט עורכי דין, רואי חשבון, שחקנים ושמות של ישראלים "אלמוניים" שאינם מוכרים לציבור הרחב. יצוין, כי משרדי עוה"ד המופיעים ברשימה הם כאלה שסייעו ללקוחותיהם ולחברות שונות להירשם במקלטי המס ככל הנראה, ואינם רשומים שם בעצמם.

כספים מתחת לרדאר

השאלה המרכזית היא מה בעצם חושפת הרשימה? האם היא תסייע בלכידת הון מוברח ומה המשמעות שלה לרשות המסים? לכאורה אין לראות ברישום חברה בחו"ל פעילות עבריינית או העלמת מס בהכרח. מותר לחברות ישראליות להירשם במדינות בהן מדיניות המס מיטיבה יותר. ואולם, הרבה מאוד חברות ברחבי העולם בוחרות להירשם במקלטי מס, במטרה להעלים כספים מתחת לרדאר.

"מקלט מס זוהי מדינה בה שיעורי המס נמוכים או אפילו אפסיים, לא קיימים, שיעור מס אפס, ובנוסף לא קיימות חובות דיווח לרשויות המס באותן מדינות. אלה מדינות שמעניקות הטבות מס או שיש להם מדיניות

שמיטיבה עם משקיעים זרים", מסביר עו"ד אסף הופמן, שותף ומנהל מחלקת מיסוי בינלאומי במשרד עוה"ד דורון טיקוצקי־צרבוים. לדבריו, "לרוב מדובר במדינות קטנות שמנסות למשוך אליהן משקיעים זרים וכסף זר באמצעות מתן הטבות מס". מדינות רבות בעולם עונות להגדרה הזו, כאשר רבות מהן מדינות־איי. מקומות המוכרים כמקלטי מס הם, בין היתר, איי הבתולה, פנמה, קפריסין שנחשבת עליידי רבים כמקלט מס, איי הבהמס, איי סיישל ועוד. את אותם מקלטי מס ניתן לחלק למספר סוגים. עו"ד הופמן: "ישנם מקלטי מס ללא שיטת מס מסודרת כלל, מדינות בהן אין מס, כגון איי קיימן, פנמה, בי זי איי, בליז ועוד, לעומת מדינות שלא ממסות הכנסות זרות שמופקות מחוץ לשטחן, כגון הונג קונג, סינגפור וסיישל".

עו"ד ענת טנא, שותפה מנהלת במשרד אלתר המתמחה במסים, מחזקת את הדברים. "קיימים שני סוגי מקלטי מס פופולריים. הראשון, מדינות בהן שיעור המס הינו אפס על פעילות עולמית, ובהן עדיין אין חובת רישום על־שם של בעלי המניות - דוגמת אינטיגוואה, סיישל נכיס ורבות

27.05x31.68	2/2	3	עמוד	מַעְרִיב - גְלוּבֵס עַל הַבּוֹקֵר	17/06/2013	37448521-4
224350 - דורון טיקוצקי צדבונים משרד עורכי הדין						

מקלטי המס הפופולריים

בישראל והסתירו אותם במה שמכונה מקלט מס, או השכנויות בנק עלומים - ושם מצוי הכסף הגדול באמת. מי שפעל כך, לא פעל על-פי חוק, הוא צריך להבין שימי ההסתרות המוצלחים חלפו.

לעומת זאת, אומר ברזוכאי, "בתכנוני מס, יהיו יצירתיים ככל שיהיו, לא מעורבים הסכומים הדמיוניים, שעליהם מדברים ושחסרים למדינת ישראל. מי שפעל על-פי חוק, גם אם עשה שימוש בתכנון מס, עליו דווח בהתאם להוראות החוק, נמצא במקום אחר לגמרי. מההתלהמות שאנחנו שומעים, אנחנו יכולים להתבלבל. שאף אחד לא ישלה אותנו - המלחמה שמתנהלת נגד מה שמכונה תכנוני מס לא כוללת כאלה סכומים דרמטיים, לא תביא לשיפור ניכר בגביית המסים בישראל, והחשש הגדול שלי הוא שבזמן שמדינת ישראל מבזבזת אנרגיה למלחמה בתכנוני המס, היא לא מקדישה מספיק זמן למלחמה בהון השחור האמתי ומוזנחה לחלוטין את כל מה שקשור בעידוד ויצירת מקורות הכנסה נוספים בעידוד המדינה".

חובת גילוי ודיווח

המאבק של רשויות המס נגד תכנוני המס האגרסיביים, החל מחובת הדיווח על עצם ההחזקה בחברות זרות משנת 2003, וההמשך בחובה על גילוי של "תכנוני מס כריזיווח" הכוללים גילוי על אחזקה בחברות במקלטי מס (בהם שיעור המס נמוך מ-20%) וקבלת כספים מחברות כאמור, הגביר באופן מהותי את גביית המס מפעולות אלו.

לדברי עו"ד טנא, "מכוח העובדה שתושבי ישראל חייבים לדווח ויכולים להיות נתונים לביקורת, העלתה את מספר הישראלים שבחרו בדרך של דיווח ותשלום מס. אלו שבחרו לדווח ולטעון עדיין לאי-חבות על פעילותם, כפופים לביקורת ולעיתים אף הופכים לחייבים במס. ההחלטה של תושבי ישראל לא לדווח על האחזקה, גם אם לטענתו אינו חייב במס, הינה עברה פלילית לכשעצמה ומרתיעה תושבים רבים לנקוט בדרך זו, שהייתה לגיטימית עד 2002".

"אני לא סומך על מי שיושב במדינות האלה שאכן ינהל כספים ויטפל בתאגידים כנדרש. זאת, לעומת מדינות אחרות, מדינות מערביות מתוקנות שלעיתים יש הכרח להקים שם תאגידים עסקיים לצורך פעילות עסקית".

אך רישום באיי סיישל, איי הבתולה וכדומה, לא אומר בהכרח שאתה מעלים מס גולדמן: "לפעמים כן ולפעמים לא. בכל מקרה, אתה מתחיל מנקודת מוצא קשה ברגע שתגיע לדיון מול רשות המסים".

עוד מוסיף גולדמן כי "רישום במקלט מס לא אומר אוטומטית שאתה מתחת לרדאר של רשות המסים אוטומטי. יש תכנוני מס חייבים בדיווח, ולעיתים הם מחייבים אותך לדווח על החזקות שיש לך מחוץ לישראל, ואם הרשות רואה שיש לי תאגיד שרשום באיי הבתולה, אז היא יכולה לחקור את התאגיד הזה ולברוק האם הוא תושב ישראל או תושב חוץ, ואז למסות אותו כמו תושב ישראל. היא גם יכולה לברוק אם התאגיד שנחשב לתושב החוץ - גיתן למסות אותו כחברה נשלטת זרה או כחברת משלח יד זרה ועוד".

"ימי ההסתרות חלפו"

אף אחד לא יכול לומר בדיוק כמה כסף ישראלי מסתובב במקלטי המס, אך עו"ד טנא מהמרת על סכומים גבוהים מאוד. "להערכתי, פעילות בינלאומית של ישראלים בעולם מסתכמת במיליארדי דולרים רבים", היא אומרת. מומחה מס אחר אומר, כי "זה כמו ההון השחור שמסתובב בארץ, אי אפשר להעריך זאת. כל מספר לוקח. אני לא יודע לנקוב בסכום, וכל מי שינסה לנקוב הוא לא רציני".

לדברי רו"ח גידי ברזוכאי, לשעבר בכיר ברשות המסים, "הכסף הגדול שחסר למדינת ישראל לא נמצא בתכנוני המס. בראש ובראשונה חשוב להבין שתכנוני מס זה לא הון שחור. חשוב מאוד, דווקא בימים אלו, שחוק התקציב מונח על שולחן הכנסת, לעשות סדר בכל הנושא. צריך להבריל בין אנשים שנמנעו מלדווח על הכנסות ונכסים שחייבים במס

(איור: ליהון ברעקיבא)

גולדמן, רישום במדינות המוכרות כמקלטי מס מדליק נורה אדומה אצל רשויות המס. "ההמלצה שלי ללקוחות מזה שנים ארוכות היא לא לעשות שימוש במדינות שידועות לשמצה כמקלטי מס. יש מדינות שידועות לשמצה כמקלטי מס, כיוון שיש להן מדיניות שמנסה להסתיר את בעלי הזכויות בהן, יש להן משטרי מס שמיטיבים יתר על המידה, ואלו אזורים מאוד בעייתיים, גם מבחינת האמינות שלהם וגם מבחינת המסר שיוצא כלפי רשות המסים בישראל.

בפקודת מס הכנסה, הוראות אנטי-תכנוניות, שנועדו למנוע סיטואציות, בהן ישראלים מתחמקים מתשלום מס בישראל על-ידי שימוש בחברות זרות הממוקמות במקלטי מס".

הרצון להשתמש במקלטי מס במדינה בה שיעור המס הינו אפס, ברורה. אך, לדברי עו"ד טנא, השימוש בסוג השני של המקלטים "הופך לנפוץ יותר ויותר, היות והוא יוצר נופך אמין יותר והגנה טובה יותר מכוח אמנת המס".

לדברי מומחה המס, דוד

אחרות; מקלט המס השני הוא בעצם מדינות בהן שיעור המס נמוך משמעותית מישראל, אך עדיין מוגשים בהן דוחות ומשולם מס, ולפעמים אף קיימת אמנת מס עם ישראל - בולגריה (10% מס ואמנה), סינגפור (15% מס ואמנה), אירלנד (12.5% מס ואמנה)".

לדברי הופמן, "אין מניעה חוקית שתושבי ישראל יחזיקו במניות של חברה זרה בכל מקום בעולם, מלבד מדינות אויב. זה לגיטימי וחוקי בכפוף למספר חריגים. יש מספר הוראות

רשות המסים: "המידע ברשימה ייבדק"

בחברות זרות, שלא דיווחו על השותפות בחברות הזרות או על הכנסות מפעילות בחו"ל, אשר חלקה חייבת במס. המאבק בתכנוני מס לא לגיטימיים, בהם רישומים במקלטי מס למטרה יחידה של התחמקות ממס, מתנהל ברשות זה שנים, אך מגיע לעוצמה משמעותית בתקופה האחרונה במהלך ניסוח חוק ההסדרים. במסגרת החוק מבקשת רשות המסים להמשיך ולתקוף את "תחמוני המס" בדרכים שונות, בין היתר על-ידי החלת חובות דיווח על תכנוני מס אגרסיביים על-פי רשימה שתנסה הרשות.

● אלה לויזניריב

ומה חושבת רשות המסים על רשימת הישראלים המצויים במקלטי-מס? הרשות מסרה ל"גלובס" כי "המידע שהתפרסם בסוף השבוע האחרון על-ידי איגוד תחקירני העיתונות ביחס למקלטי-מס, וכלל גם את שמותיהם של אנשי עסקים וחברות בבעלות ישראלים, ייבדק על-ידי הרשות, ומצטרף למידעים הרבים שאנו מקבלים לאחרונה וצפויים לקבל במסגרת שיתופי-פעולה עם מדינות וארגונים בעולם כחלק מהמאבק בהון השחור".

בין היתר, באמצעות הרשימה תוכל רשות המסים לאתר ישראלים, בעלי מניות וזכויות

עו"ד הופמן: "אין מניעה חוקית שתושבי ישראל יחזיקו במניות של חברה זרה בכל מקום בעולם. זה חוקי בכפוף למספר חריגים"

עו"ד גולדמן: "המלצתי היא לא להשתמש במדינות שידועות לשמצה כמקלטי מס. אלו אזורים בעייתיים, גם מבחינת המסר לרשות המסים"